

TISKOVÉ SDĚLENÍ

Německý pracovní trh se dále otvírá občanům České republiky

Od 1. ledna 2009 je plně otevřen německý pracovní trh pro vysokoškolsky vzdělané odborníky z nových členských států EU. Už v říjnu 2007 byl německý pracovní trh otevřen pro strojní inženýry, odborníky v automobilovém průmyslu a elektroinženýry z nových členských států. Také v oblasti zaměstnanosti nekvalifikovaných sil přišlo v posledních letech do Německa přes 273.000 státních příslušníků z nových členských států EU jako sezónních pracovníků. V příhraniční oblasti mohou nadále využívat možnosti německého pracovního trhu přeshraniční pracovníci – „pendleři“ z České republiky. Mimo to byla už v dubnu 1991 uzavřena Dohoda o pracovnících na smlouvu o dílo, jakož i příslušná Dohoda o zaměstnávání zahraničních pracovníků. Přitom ještě existuje stále se zvyšující kontingent pro české zaměstnance, kteří v Německu mohou pracovat na základě smlouvy o dílo. Omezený přístup na německý trh práce byl v rámci přístupových smluv z roku 2004 vyjednan mezi Českou republikou a Evropskou unií. Stejně tak vyjednala Česká republika přechodné lhůty až do deseti let v oblastech ochrany životního prostředí, kvality vody a nemovitostí/nabytí pozemků, které jsou částečně stále platné. Podobná přechodná opatření o volném pohybu zaměstnanců se osvědčila už při připojení Řecka v roce 1981 a Španělska a Portugalska v roce 1986.

1) V rámci realizace akčního plánu Spolkové vlády „Příspěvek pracovní migrace k zajištění odborných sil v Německu“ se k 1. lednu 2009 otevřel německý pracovní trh pro **vysokoškolsky vzdělané odborníky** z nových členských států EU – a tím také z České republiky. Stále potřebné pracovní povolení EU se bude do budoucna udělovat bez tzv. prověřování priority. Pracovní úřady už tedy neověřují, zda je pro určité konkrétní místo k dispozici upřednostněný místní uchazeč o práci. Aby se zabránilo vykořisťování vysokoškolsky vzdělaných odborníků, bude se prověřovat, zda nepracují za méně výhodných pracovních podmínek než srovnatelní němečtí zaměstnanci.

Už od nové úpravy přistěhovaleckého zákona začátkem roku 2005 mohou státní příslušníci z nových členských států EU získat pracovní povolení EU pro jakoukoliv **kvalifikovanou práci**, pro niž je v Německu nutné tříleté odborné vzdělání. Předpokladem pro udělení je upřednostnění tuzemských uchazečů o práci a srovnatelnost pracovních podmínek s podmínkami

---

TISKOVÉ SDĚLENÍ

německých zaměstnanců. V říjnu 2007 bylo od prověřování priority upuštěno u strojních inženýrů, odborníků v automobilovém průmyslu a elektroinženýrů z nových členských států EU a u zahraničních absolventů německých vysokých škol. Novým ustanovením bude otevření trhu práce rozšířeno na všechny vysokoškolsky vzdělané odborníky z nových členských států EU.

2) Také v oblasti zaměstnanosti nekvalifikovaných sil přišlo v posledních letech do Německa přes 273.000 státních příslušníků z nových členských států EU jako **sezónních pracovníků**. V příhraniční oblasti mohou nadále využívat možnosti německého pracovního trhu **přeshraniční pracovníci - „pendleři“** z České republiky.

Mimo to byla už v dubnu 1991 uzavřena **Dohoda o pracovnících na smlouvu o dílo**, jakož i příslušná **Dohoda o zaměstnávání zahraničních pracovníků**. V rámci těchto bilaterálních dohod o zprostředkování existuje stále se zvyšující kontingent pro české zaměstnance, kteří mohou v Německu pracovat na základě smlouvy o dílo.

Kromě toho mohou příslušníci nových členských států samozřejmě využít všech možností ke vstupu na německý pracovní trh, které se týkají občanů třetích států.

To se týká např. snížení výše výdělků pro vysoce kvalifikované síly podle Zákona o řízení pracovní migrace nebo pro absolventy německých zahraničních škol.

3) Před svým rozhodnutím prodloužit jednotlivá přístupová omezení **podle měřítek smluv o připojení k EU z roku 2004 konzultovala** Spolková vláda také **sociální partnery** v Německu. Omezený přístup na německý trh práce byl v rámci přístupových smluv z roku 2004 vyjednáán mezi Českou republikou a Evropskou unií. Stejně tak vyjednala Česká republika přechodné lhůty až do deseti let v oblastech ochrany životního prostředí, kvality vody a nemovitostí/nabytí pozemků, které jsou částečně stále platné. Komise EU sice vidí předpokládané prodloužení přechodné doby k volnému pohybu zaměstnanců spíš kriticky, uznává ale využití tohoto ustanovení jako právo jednoho každého členského státu, které je ustanovené v přístupových smlouvách a ještě v listopadu 2008 nikterak nevyloučila možnost využití třetí a poslední fáze do roku 2011.

Podobná přechodná opatření o volném pohybu zaměstnanců se osvědčila už při připojení Řecka 1981, jakož i Španělska a Portugalska v roce 1986. Účelem opatření je, dát starým členským státům EU vzhledem k hospodářským a sociálním nerovnostem na hranici možnost, přizpůsobit

TISKOVÉ SDĚLENÍ

své pracovní trhy a hospodářskou a sociální politiku rozšířené unii. Konečný výsledek jejich průzkumu o prodloužení přechodné doby sdělí Spolková vláda komisi až na jaře na základě aktuálních údajů pracovního trhu.

Problémy a s tím spojené **hrozící narušení německého pracovního trhu** nebudou v žádném případě lehkomylně nebo svévolně definovány:

- Nezaměstnanost je i přes pozitivní vývoj stále ještě relativně vysoká a překračuje ve východních nových spolkových zemích hranici 12%.
- V příhraničních nových spolkových zemích naprosto nebyly překonány strukturální následky sjednocení. Tato skutečnost ve spojení s atraktivní geografickou polohou hrozí, že se problémy na pracovním trhu ještě upevní.
- Především vysoký počet dlouhodobě nezaměstnaných a nekvalifikovaných pracovníků problém zhoršuje.
- Navíc je nutno z důvodu současné hospodářské krize očekávat nárůst počtu nezaměstnaných.

Vysoká nezaměstnanost nekvalifikovaných lidí v pohraničí, dlouhodobá nezaměstnanost, nadměrná nabídka pracovních sil v příhraničních oblastech a tendence k sociálnímu dumpingu v různých odvětvích služeb vedly k tomu, že Velká koalice na řízení pracovní migrace z nových členských států, jakožto důležitém nástroji, trvá. Tak činí kvóta nezaměstnanosti ve stavebnictví ve vztahu na zaměstnance s povinným sociálním pojištěním nadále 16,7 %.

Přechodná opatření patří (a patřila) k evropským normalitám v souvislosti s rozšiřováním a jsou konkrétním výsledkem oboustranně dojednaných a akceptovaných smluv; slouží starým a novým členským státům k udržení *acquis communautaire* (společný majetek) po uplynutí přechodných opatření, pokud se tak nestalo už při připojení. S ohledem na politické vztahy na trhu práce mezi Českou republikou a Německem nemají přechodná opatření k volnému pohybu zaměstnanců v praxi žádný negativní dopad. Přesto je Spolková vláda rozhodnutá schvalovat dodatečná usnadnění zásadně také během fáze do roku 2011, pokud to dovolí pracovní trh a požadavky pracovních sil.